

An Stoc

Tomár ó máille dá cup i n-eagair.

leabhar I. uimh X.

feadhra-márta, 1919.

dá pigin a luac.

An Saozal.

BRATAE ÉIREANN.

Tá bratae Éireann tógte. Tá sí tógte agus dá riasailead le saoir ar bealaí nár tógtead i le tpi céad bliadam ón am a raib flata na n-aebeal i tpeire pa tpi. Tá fuasgaí tuga do gallaib glanao leo tar páile anonn iorip arim agus tpeallaim eada, agus rciupad an oileam a fágáil fá'n tpeam ar dual dóib a déanam. i. Clamne Saedea na héireann. Tá rin rém ceapca dóib mór féirip áir a tabairt ar gailleanar na tpeim-feap atá a' rciupad an tpeagail le tamall anuar. Tá ré tligte amuis go bfuil a cead as muintir gac pioageta an uimip a beap dá miasglú agus dá rciupad péim a cup i gcom-aipte agus i ngliocar. 'Si intinn na n-Éireannac agus tá rin epiuigte sup Éireannais ip cóir a beir a' rciupad oileam na héireann agus a beir dá miasglú, tpeam a gceobpar uppaim ó pioageta an domam agus ó n-a muintir péim. Má leanann Saedil dá láim agus muingin a beir acu artu péim agus dútpead dá péir nil puo ar bit dá bfuil riad a tpeuigeaet nac bfuige riad. Tá ré i gceirt sup dúbairt laoir Seoirpe péim supb i poblaet na héireann a ceartuis ó muintir na héireann agus supb i bead acu.

an dáil.

Tá aithe as Éireannais ar a muintir péim agus muingin acu artu. An té bfuil muingin asao ar má cupeann-tú i n-éadan do gnota é beir fíor asao go ndéanpa ré i gceart é nó go ndéanpa ré gac a bfeapra ré a déanam. Tog na héireannais uimip le goipuo leir an tpi a tpeopu. 'Se an fac ar tog riad iad mar bi fíor acu go raib spád acu don tpi agus go ndéanpaíor a noiceall le i a cup ar a leap. Cuip riad-ran dáil ar bun, 'Dáil Éireann, le asar na n-Éireannac a tabairt ar Éipinn agus gan a n-asar a beir ar Sapaná ná a rúil a beir léi. An lá a cupeadap an dáil rin ar bun, cupeadap piogtamlaet na héireann ar bun. Nuair a beap an piogtamlaet ar an gcóir beir tpi tioneuie gac deas-piog-tamlaet aici agus tpi buada gac deas-dála as a dáil, mar tá, cion agus asar na ndaoime beir uipci, muingin a beir acu aipci agus ceap le fágáil fá n-a tligtead as boet agus as paróip.

na comairli ceanntair.

Beir ar muintir na héireann go luac comairleaca a togar agus a cup irtead ip na comairli ceanntair ar puo na tpe. Togtar iad rin le gnota na tpe a déanam agus a déanam go cneapda, agus ri an cumact a biop acu cumact na ndaoime a togar iad. Ni leo péim an cumact a biop acu ac leir an tpi. Tá go leop de na comairleaca rin agus ni luaithe ipci iad ná a gniop riad deapmar supb iad na daoime a tog iad. I n-ait a gcomairle puo a

deanam déanam riad a gcomairle péim. Déanam cuio acu an puo a feileap dóib péim agus ni hé an puo a feileap don tpi. Tá rin dona go leop ac bionn cosp-dume ann a gniop puo ip meapa ná rin: 'Dolann ré a bota. 'Dolann pé an puo nac leir péim, agus cuio sup dume i bpaó ó céile a gniop é bionn a leitero ann. Ni go leop daome a bi apiam pa tpi a pinne com dona rin é ac cébi eail a leitero ipci bu ceap a puagad un bealaig.

DALLAD MULLÓG.

Tá cuio eile nac bfuil com tuatac rin epiuigte ac ip beas nac bfuil riad i ngar do. 'Se an line a bi leir an tpi peo le tamall bliadanta ni raib goip as feap cneapda a ceann a áirua agus ni raib goip aige a beal a forgailt i n-ait ar bit dá raib pobal mór epuinn. Bi gcap-leanamaint dá déanam ar a leitero. Bi a liocet aip agus ar an tpi. 'Se an paap daome a bi ma lán dáp cupead ipcead ar na comairli: 'Dailcni a bi pá péir puo ar bit a déanam adéapad a máigipci leo—'Dailcni a bi a' pailipéapet i ndiair miasg-tair agus "párci." Bu euma leo céap a déanpa an tpi go momlán. Na máigip-cipi a bi optu agus a pabapda a' pailipéapet na npiar biopar pá péir cuile fopt camileapeta a déanam le iad-ran a páram. Bi beirpead le geanamlaet agus le puantar. Bi gcap-leanamaint agus rgiuppe ar dume ar bit a coróir an cneap-daet ná neam-ppleapdaet intinne. An camileapet rin a beir ann pa paogal a caitead agus na daoime a beir a' viol a céile le bantairce dóib péim—rin é a eail Éipe.

SORT-GLANAD.

Dá ficead bliadam ó fom nuair a topaig Saedil as éipge ar an lacaig i tpeapac agus nuair a lagaí ar eumact na tpegeapmai talman tamis rin uilpe cneapda i gceirt le tpeoir a tabairt do na daoime. Bi go mar ar fead rgaite. Ac bi cuio acu a taobuis ró-mór an Sapanac. Ni paoda sup topaig an cogal a' páp tpiotu aip. An cogal rin a bi as éipge i n-áirpe agus a' uil i bpiadántar mar luibdeapnaet tpió an tpi pá peact an tSapanais ip mar an rgeal go bfuil pé a' uil i n-iple bpiis. Dúbapmar pa rampad peo a caitead go mbu epann gan paet an epann Éireannac a bi i bpiapliméio Sapaná agus supb éapda a bi le déanam leir a gcapad le pánaid. Ar an gcuma céadna, go leop de na nean-toga a bi a' páp go buacac ar puo na tpe go tci le goipuo ip luibeanna gan paet iad agus ni mipe iad a tppaimnt ar na fpeamipaca agus a gcaiteam ar an bpiap amac. Caiteap Sort-GLANAD a déanam ar Éipinn. Caiteap an cogal a caiteam pa temio agus an epiuineact a comneal rlan agus ceao páp a tabairt oi. Ar an gcuma céadna, an feap a pinne a gnota go cneapda fagtar ipci é, ac an feap a bi a' cuioiu leir an tpeam a bi pá péir puil na tpe a peic leir an Sapanac, nó an feap nac raib pé de mipeac aige labairt i n-asar

na héageopa nil ann ac neantós nó pótan-nán gan paet agus glantap amac é.

SAMT.

"Dá mbead Éipe agam bu maic liom Alba a beir agam." Dá méio dá mberó as dume 'reao ip mó a mberó tóip aige ap cuileam a beir aige. An té a n-éipgeann leir gnota maice a déanam pa paogal bionn pé a dúbilad agus a' dúbilad agus ni bionn a páit aige 'na déro rin gan feapir bapp a tppaimnt cuige péim. Nuair a feiceap ré sup seall leir an tpioblioro céadna agus an

TADAIR AN TDS DON MUINNIR

A bfuil fuasgaí acu sa

: : : : : STOC. : : : : :

bpeiteamnar céadna agus an polatap céad-na a fuair an móran do ip fuair an beagan do i tpeapac beir púil aige leir an móran agus catú 'na diair aige mup bpaíga ré é. Suaimneap ná páram intinne ni beir as a leitero rin coróce. Sopt catú i an alpaieact.

ampla.

Maroir le paimt nó ni ven tpeot rin an bealaet a biop le dume ip é biop leir an bpoal agus le muintir na pioageta ar paó i gcom-puim. Dá méio paimt dá mberó m dume ip mó an tpeam atá pa bpoal go leir i tpeannta a céile; ip alpaída aip iad agus ip luíga an comriar atá acu. Tá cuio de na pioageta comitigeaca a bi beo boet go tci sup topaig an cogad peo. Bi ceanna acu pá eopa na náipiu mór agus pá n-a rgiuppe. Nuair a tamis ré pa paogal sup bamead an uactapántaet agus an t-áir-eiop de na pioageta mópa d'éipis na pobail beaga ruar. Tá paimt de na pioageta beaga rin ar bealaet peilb a glacaí ar a gcuro péim. Ac ni hé a gcuro péim a ceapcuigeap uacu, mo léan! Bu gcap opcu an méio rin. Ip mar leo a uil as alpaí ar nó na coróce eile. Ip mar leo a gcéim agus a tpeuac a méadu. Tá muintir na héireann a' ceapad anoir dá mbead Éipe pútu péim go tpeocpaíor leir rin. Ni tpeocpaíor Albain ma tpeannta ná rgiupca ven bpeatam. Ac ni hé rin do na pioageta beaga eile. Ip mar leo an puo a baim dóib agus an puo nár baim dóib a beir acu.

EOLUS.

Túr eagha eolur. Ni tpe le dume bpeiteamnar a déanam ar ceirt ar bit, dá lagaí, gan eolur a beir aige uipci i tpeapac. Dá mbead gan aon cogad a beir ann ni bead aon eolur agam ar a lán de na pioageta atá a' tógáil a gceim ó topaig na náipiu mópa a tabairt uacu. Ni bead eolur agam ar a peandap ná ar a mbéap ná opcu péim. Ni bead eolur agam ar tpi na pólainne ná ar an tpeio a pinne ri i n-asar an-pmaet na Rúipe. Gan áipeam

ar an gcúl díom a bi mnti don eipeam agus sup i cpaob coranta na Cpiortaisgeacta an lá a élaioir pi an Tuceac. Rinne pi an méirí m agus tuilleam ar maite le piogeta eile, anoir nuair atá piogeta an domain dá poimnt map feilm-neaca móra féaraea, cé beaó ma díaró uiréi a curo fém a págaíl. Ac ní hi a curo fém a ceapuisgear uairi ac tuilleam de na pobail beaga a alpaó. Sin é an áit a bfuil an clampa. Siar uabap agus ampla a daome móir a d'pás an pólamn pá d'pám pa paogal a caitearó. Tá pi maré go leor mup gcuiró an t-ampla céatona agus na huairi céatona ar oi apir.

na cineadaca.

Sul dá mbi an paogal ar ruidéacáan apir beiró mópán eolur agam ar piogeta na heóppa. Beiró eolur agam a ceapócaó ó luét an péiróis anoir, mair péiróir luét an péiróis a ceapóir ar an reabó cneamairí a bfuil ruidéacáan anoir acu as iarraró leat na heóppa a cup pá n-a pmaet i n-ann ná cneapócaea. Dá mbeaó an t-eolur m acu agus tuilleam eolur ní féapóiróir an rgeal a péirócaea. Ní hé atá d'ntinn acu. Dá mbeaó é péirí dá mairead Solam Mac Dáibí beaó a páit le déanam agus pobail na heóppa a péirócaea, gan áiream ar iao a tácu i n-aon pobail móir amám. Map tá cineadaca na heóppa com figce le céile agus com meapgea le céile i n-áiteaca i r tá an olúe agus an t-inneac i mbéiróir, i r móir an céim a gcuir ar an gcóir. Tá gac don curo acu com halparóda le céile. Tá an ppanac as iarraró curo den gcamáinn a alpaó agus muntir na pólamne as iarraró curo den Rúire, agus muntir na heaóáile as iarraró píora éigin eile. An tpeam a féacáir le péirócaea a déanam eatorru beiró pur le déanam aise. I ceannata na halparíaca tá an iomarca den gáim i r gó póill. Tá na piogeta péiróce i n-ágaí a céile, agus pocpú ná pioctáan ní beiró ann go maite ríao fém dá céile agus go mbi gac don tpeam acu párt a le n-a gcuir fém.

PAO SIAR.

An té a cuipfead poime dá píora d'iarann a tácu ma céile ní le n-a d'págaíl fuar a d'eipeoacóir leir m a déanam. Níor móir dó gopaó a ceapóir dób. Níor móir dó an ceap a ceannad leo go mbéiróir, gail leir, i pioct a leagta. Dá otugad ré larpad dób i ceannata a céile annmí ful dá d'ceacóir an gopaó beaó gopaí aise ar iao a tácu. Tá muntir gac uile típe corpuigce de bapir an eogair go póill agus ní a bpeapí fuaríge. Ní le gpaó dá céile a corpuigead iao ac a malairt. Má reabó fém tá acpú mtime tagta dób. I n-áiteaca tá an luét oibre do-párt a leir an mbail atá oiréu fém pa paogal agus i r meapa leo a gcom-oibpígeoirí i otiopta eile agus i r mó tpuag leo iao ná luét an aipisio agus an ampla ma otir fém. Má tá m map m i r móir an t-acpú ar an paogal é. Dume ar bit a ceapap an paogal a cup ríar pa líne bi ceana leir tá ré a' d'oul amó. Tá cumáet éigin i r láirpe ná é fém as obair ma ágaí. "I r fear i r láirpe ná Dia a cuipfead paó ríar ar a ceac." Tá an ceap-paogal imitge agus acpú paogail a' ceac. Tá oipeao cópa as na daome ar an acpú paogail agus ríil com móir acu le n-a ceacóir gup ar éigin a panar ríao le go bpeiré ríao cé'n dpon-tanar a cuipfead ré leir nó cé'n feabap a cuipfead ré oiréu. Ní glacpa ríao le foigro agus ní glacpa ríao le comairle. Tá tpeam eile ann ar maite leo leigean von gopaó fupad. Tá Laoro Seoirpe agus Clemenceau agus a gcuillact glie go maite ma n-áimpir fém ac ní goir acu bac a cup ar potai an tpaogail. I r fear i r láirpe ná Dia a cuipfead paó ríar ar an paogal ná a comneacóir ma fearam é, ac an oipeao.

muis-inir.

I r oileán é Muis-Inir atá pa bpaigse ar an taob éiar de Conamara, agus tá an páigse móir ríar oi bíor a bpaiead i rceac ar an gelaóac na maómanna móra agus a' déanam coram map beir coirneac a beaó tamall ó baile. Tá oirócaea a gpeamú an oileán reo leir an tír móir, a fuair an t-ácair ó pánngailé déanta tá veiré mbliadna ficeao ó fóm agus mapac gup deapnaó an oirócaea pan am m, ní déanpáiré ó fóm é map nac bpaup muntir an oileán céir ná bócar ná oirpéaca ar bit eile déanta ó fóm.

Tá Muis-Inir tuairim i r dá míle ar paó agus míle ar leiteao. Tá timceall le dá teac déas agus trí píeró ann agus teac rgeile. Tá dá loe uirge ar an oileán ac gup páite atá i gceann acu. I r eirpéanáe, acpánnac an bealaó a bíor as muntir an oileán reo poim an oirócaea a déanam, as iarraró eallac a cup 'un bealaig nó eapraio a ceapóir i rceac, map caiteao ríao a déanam le báro. Tá an curo i r mó de na tíge déanta coir an élaóis. Sé 'n t-áobap a bfuil ríao map reo, map gup iarraró a bi pan rean-tpeam, agus fpeirim 'ré an learú bi ríao a cup ar an talam feamunn agus cabairleac. Ní mópán talman as fear ar bit agus an méirí atá aise ní don maite ann. Na gairdanta beaga tá ríao líonta de capraig-neaca agus gan tpois ar uóam pa bpaó, agus i r uir na cloca reo déantap an cup. Ní mópán ven cmeál talman reo fém acu, timceall trí acpa an dume. Dam-eann ríao a páit pátaí de, corp-bliadain. Ní mó ná díol bó de apbar ná de fear bíor as fear ar bit ann.

Si an tpeigse beata i r mó tá acu i r iarrarí-eacó agus a' déanam ceirp. Saotpuigean ríao na pígneaca reo go cpaio, go moe agus go mall a ceapfear ríao a beir amuis le báirpéacóir agus le gála, agus i r mme a gcor ar bóro na h-uairge ac map m fém, i r mpeamail, modamail an tpeam iao. Uairéin, ó Cloicbeapraig agus Mac Con fáola, na trí ploimne i r tpeime pan oileán.

Tuairim i r dá bliadain déas agus trí píeró ó fóm, bi talam an oileán uilg as na tunúntai. Níor maite leir an tigeapna talman ná le n-a luét leanamna com maite agus bi muntir an oileán d'oul 'un cinn. Táimig ríao-pan agus dubairt ríao leir na daome bocta go gceapfear ré fém ceapna curo an oileán a glanad le h-ágaí fém. Bi na tunúntai as d'oul a' panacó ann gan buirdeap von tíoránac. Ceap ríao ó bi an eioir iocca acu náir b'péiróir iao a cup ar a d'ceacóir agus ar an talam. Ac táimig an tíoránac agus a luét leanamna agus a gcuir gpaioce acu agus leas ríao anuap go talam bán tíge ar rean-áirpéaca bi mup an bpaup reo ven oileán ar ceap an tíoránac a glanad le h-ágaí fém agus ar glan ré i fpeirim, agus a bfuil ré as a plioet on lá m ó fóm go uirí lá an lae móir a' pcampú bulán le cup go Sapana anonn as Seán Burde, le h-ágaí a muntir m a neapú tuilleam i leabair an talam bán reo beir as muntir an oileán le h-ágaí beata a baint oi atá a' ceapóir go gpaí.

I r péiróir le dume ar bit na rean-ballai leagta ficeacóir fóp, loig láime an tíorán-aig agus a luét leanamna. Cuata mé na rean-daome bi ann pan am m agus tá beo ar an mbairle reo fóp go mbu móir an t-ár baintpéacóir dilleacóir a paib a gcuir tíge leagta i mbliadain an tpoic-paogail. Ní hi a mbeannacóir a tug ríao von tíoránac ac a mallacóir agus gup ré nó reacóir de bliadanta poime m, báiréao a gcuir fear pórt a oiréu na Stoipme Móirpe, agus iao leir teacóir ar gailm i mbáro, agus eapraio acu. O'fan ríao ar ancoiré pan oiréu agus eapraing na báro agus báiréao na daome.

O'pás an tíoránac rgeapó paóa páim ar curo acu agus cuairó cap páite. Tá a plioet anoir paróbir pácaó agus i gceannur i Scácaí Meipocá. An curo o'fan pa

mbairle ní mópán acu cap poirpe lae agus uirge ac go bfuil an tpeimne acu. Ní beiró an rgeal m amlaio i bpaó ac Sinn fém a' cuiróir le céile.

Sé an t-ann a bi ar an tigeapna talman—Coneal Nólán ar Tuaim. Bi na tunúntai a' oligeao leir, as iarraró an eioir a cup ríao tá ré bliadna déas ó fóm. Dubairt an Coneal nac paib "value" ar bit aise fém ar an talam ac go paib lára oir le na dóbais; m i an ceapóirleac a capraimntear ven leir pa bpaigse le ceiré nó eioirín, ré tpois déas ar paó, pan áit náir tpuomuis apam, map mbeir tpaig an-móir ann. Cuir ré eioir ar an gcuirín. Bi an oligeao aise fém ar paó.

Ní hé amám áro-cioir a beir as an tíoránac ar an talam agus ar an gcuirín bi áro-cioir as a' luét leanamntair ar an éaóil adomair agus ola bi a' ceacóir i rceac ar báir na paigse. Tug ríao leobta na h-éaóilaca reo ó muntir an oileán. Dubairt ríao go mbu leir an tíoránac an pur a tíocap ar a curo talman. Ní beaó ríao párt a nuair beaó an méirí tagaó ar an oileán acu go otugad ríao leobta na heaóilaca a érapaó na daome bocta ar a bpaigse i mbáro péil, ríao ó áramm móir. Tá trí bliadain déas ó fóm, tá cumne beas agam gup tug ríao luac leir-céao punt de adomair ó fear ven baile, de Cloicbeapraic, agus ó fear eile a tóg adomair amac ar a' bpaigse móir i mbáro péil, agus gan píimn a ceapóir dób aip. Acu fém bi an oligeao ar paó; ba leir an tíoránac 'cuile fóp.

Bi bealaó eile leir na tíoránais fpeirim Caiteao na daome bocta beir as obair gan beata gan páigse dób. Mapa ndéanad ríao m, cuipí amac ar a d'ceacóir agus ar a otalam iao. Bi ríao párt a cup ceao maireacóir a págaíl. Má' feall, píl-feap. An bliadain poim an bliadain reo caite, táimig éaóilaca go leor i uir i Muis-Inir, a' uimigé ó luing tpaicála a cup an gcamáinnac go com pa bpaigse móir. Táimig engine oil, acetylene, palm oil, lard, tallow, petrol, petroleum, rum, a mbapaili, agus pláir, crackers, mahogany, pines, báro poirig agus go leor eaprairé eile. Rinne muntir an oileán go leor aipisio a' díol na rcpáanna reo le daome amuis ar an tír móir. Rinne curo de muntir an oileán fuar le dá céao punt an dume. Map veir an rean-dume:—"Ní etc a tigeap nac feapóir de dume eicint." Níor tug an tíoránac an "wreck" reo leir map bi na daome níor cpionna ná díor ríao paó ó agus ní paib an oiréao paicóir oiréu go gcuipí amac ar a d'ceacóir agus ar a otalam iao.

Táimig William O'Malley go Cápa tá goiró ó fóm, a' tópuigeadóir bócaí agus ré a punne 'é uile pur do muntir na h-áite reo. Fuair ré talam ar láma feilméap-áiré agus oirpéaca ar bun cap timceall Cápa. Nuair éuala muntir an oileán reo a curo bpaig bi ríao péiróir leir, agus níor tug ríao mópán ceao cainte dób. Ní paib céir acu ac a' pácaóir ríao a gcuir báro ar maíom agus fuar tpaicóna agus ní paib bócar acu ac píora beas tá déanta le veiré mbliadna ar píeró.

Sé mac Coneal Nólán a bi 'n-a máigirpí ar an oileán reo go veirpéannac, ac cuir an gcamáinnac le pánaí é pan gceao tá leir beir cap, agus ní mópán caú na díaró bi as muntir an oileán reo, map 'ré fém agus a tpeam agus a luét leanamntair a ceacóir iao paó ó agus tá na reapre talman ann go póill ac i r gpaí a beap, tá mé a' ceapóir.

SEAMUS MAC AN IOMAIRÉ,
Muis-Inir,
Cápa.

An pur i r gopaí 'ré i r gpaí.

I r fear beagán conanta ná mópán tpuagse.

Mallacóir an tpean-dume: go mba ba bána do ba, go mba teac ar áro do teac, go mba beaó bpaig do beaó.

AN BADOIR.

I.

Ar maidin Diardaoin, mo léan gear! reab
gluair mife 'un riubail,
bí pneacta ar sac cpaib, 'r mo éiríde ar
creacta le fuact,
Trá tós mé an peol mór le cóir go ndeac-
amair ruar,
Nó go dtáinig mé un póir le tóin an cair-
leáin ra scuán.

II.

'S lá 'n-a bápac bi gála ann 'r ppoanna
cpuáda,
Níor deapnao aon bá a bi ábalta dul cap
an Ruad,
Mar biomar com dána ir nac nglacfao
rinn bapnao ón tpiuas,
So dtáinig an squall 'r sup árvuig an
topping lift uaimn.

III.

Cé 'o'aspaó Mac Dé, mo léan gear! ó'r
asampa tá fíor
Mar bímpé liom péim m'aonpaic as imteact
'r na báro,
Ac tá fáil le Mac Muire asam go mbéao
'r mo céao míle spáo,
Ó, le "jug" daite fíona faoi maol ir é
asamn ar láim.

IV.

'Sé mo cpeac ir mo díe, fapaóir! ir mé
anoir tá ra nguair
San mé ra baile as mo mnaoi níor baogal
dom ocpaí nó fuact;
Dá bpeicinn ápiat i an raogal ní rpaípaó
i uaim,
'S má cailltear 'rinn ar éipe, beir mo míle
beannaó ón scuán.

V.

Ní hé rin buó cap liom dá mbeao mo énáma
i dtairge ran uais,
Ac beir ar an cumm báite sup caill mé
éirteact mo eluar.
Dá bpaíam rpaíobta ar rampa so
raoíobcamn guinea ra lá
So mb'feair liom beir as caint léiri ir a
ceann beir leagta ar mo láim.

DOMNCA Ó GALLCOBÁIR
a cuip ar páipéar.

COILEÁN AGUS CRIOCHAN.

Peap de muintir Coileán a cap le peap
de muintir Criotán lá. As reo mar
beannuigeatáir dá céite:—

"So mbeannuige Dia duit, a Criotán,
—Má'r criotán nó fáta tú."
"So mbeannuige Dia duit, a Coileán,
—Má'r coileán nó madao tú."

An té nac dtug Dia dó ac beagán céille
ní asróca Sé air ac an miorúir céatona.

Nuair tís an t-áo, tís an t-ól,
Ac nuair tís an mí-áo, deamán deop.

Ceatar págair san a beir panntac,
Ceatar fpanngac san a beir buíde,
Ceatar spéaróde san a beir bpeagac
—Sim dá péas san a beir ra típ.
UACTAR ÁRÓ.

SEAN-FOCLA.

Ná bi a' fáil le píó ó gaoit ná caillín
slan ó rpaóill.

"Cuip ma ceann," árbairt an ronaí.

Caiteann an óige an aiciv.

Níor fás marb an látaí.

Ir oic é mallact na mboet.

Lá corpaíra an tpeacta an lá ir fuairte
ag díe.

EALADA I NGABOILS.

VI.—QUÍLEOLAS.

Do bíor go dtí reo as a tairbeaint cé
an caoi ar bpeiríu poela nua ealadanta do
deanam 'o'foclaib faeóilge atá asamn
ceana. Meapaim sup cóir ar noiceati do
deanam le ainmneada fíor-faeóilge do
tabairt ar purai atá i n-úpaio as na
daomib i scoitceann nó, ar caoi ar bíe, as
daomib poitumta i scúppaib an gnát-
faogail. Ac mar toubpar ceana, tá foela
ann nac bfuil i n-úpaio ac as luét ealadán
asur ar deacair faeóilge do cup optu
o'earbairt fpeamaca felleamaca do beir
asamn. Maidir leobta rin, caitear
glacá leir na foelaib a pinneao ar an
nspéir nó ar an laoiin asur fedaime
le éadán faeóilge do cup optu.

Leir na healadna do beir dá mnao i
nfaeóilge caite dume eicin corú ar
rpaíob optu. Dá bpié rin, deapnao péim
iarpact ar beagán do rpaíob ar dúileolap.
Ir ró-baogal sup dána an maire asam é
ac bíonn sac túr lag asur, ó'r pur é nac
bfuil éinne eile as a deanam, deapnao
túr, dá laige é, ar an obair.

Ir é curpóir an dúileolap i. lopsaó do
deanam ar na dílgeib a bamear le damna an
domaín asur na spéime asur na réalte asur
leir na hacpuigib a tagar ar sac cineál
damna. Bíonn an dúileolap i gcom-
naide as fpaíob sac cineál damna asur
é ar lopsaó eolap ar na dúilib asur ar na
conuilib atá inr an damna. Sníonn pé
maetnaí ar corú na bpaíobacín rin asur
bameann pé ciail asur dílge ar.

Ar an scaoi rin, tá pé ar n-a fionnac-
tam sup rpaíob le árpú dúlac—teap,
fóipa gléapac, polap, aibléir, asur tar-
pang dúlac.

Leir rin do cpucú, beir ar fpeing bíg
den mioral plaicín le tú beag. Sáit an
plaicín irteac i lapaí de lapaicín Dun-
panac. Ir gearr go mbí pé deapnao. Ac
n-a fpaíob do beir an plaicín san
árpú go díreac mar bí pé ceana asur, má
meaótar é, beir an meaócam céatona ann.
Tairbeannann rin nac raib air ac árpú
realadac nuair téreao é.

Anoir deán an ní céatona arir ac bíor
rpaing maignéir as a leabair an plaicín.
Racair an maignéir le teme. Dóspair é
asur lonnpóca pé go poitpaeac. Fáspar
cuma na fpeing air ac ir fpaíobacín púdar
bán do deapnao de anoir asur má meaótar
é, beir pé níor tpeime ná an maignéir do
bí ann ar dtúr. Duan-árpú do bí air den
cóp reo.

Nuair a pinneao deapnao an plaicín níor
cuireao aon árpú ar a com-furdeao ná ar
a cuma. Dá bpié rin ir árpú fpaíobacín an
t-ainm beirtear ar árpú den troit rin.

Ac nuair dóspair an maignéir cuireao
árpú mór air i poit ir sup pur nua do bí
ann asur malairt cpoca air. Ir árpú
dúlac beirtear air rin.

Anrin cuip beagán den tralam dapaí
ainm clópaó potáir irteac i moitpéar.
Deán púdar de asur cuip leir an oipeao
eile de pur asur i fpeirín i n-a púdar.
Meap ar a céite iao asur buail buille
cobann de rpaíobacín optu. Deapnao púar
pléapao. Tairbeannann rin sup tápla
sníom dúlac asur sup fóipa gléapac ac ir
rpaíob leir den cóp reo.

Cuip beagán de níotpaó aipíro i n-uirge
asur leag é. Anrin cuip curó den uirge
rin le rpaíobacín ar leatanao de páipéar
bán i reompa dora. Deán dá curó den
páipéar. Cuip ceann acu irteac i ocar-
pacán pá doraídar asur leag an ceann
eile pá polap an lae. An páipéar atá
pá'n polap, tiocpa vat vub-donn air cap
éir tamail. Árpú dúlac a táinig air asur
ir é an polap pá deapnao é úir ní beir aon
árpú vata ar an bpáipéar ran tar-
pacán. Ir é an ní céatona a tápluigeap
nuair a sníor an spian-fpaíobacín piciúir.
Cuireann an polap árpú dúlac ar an talann

o'airgeao atá leagta ar a pláta asur ar a
páipéar motuigteac

[Damna i. matter. Duit i. an element.
Conduit i. a chemical compound. Prom-
acán i. an experiment. Árpú dúlac i.
chemical change. Fóipa gléapac i. mechan-
ical force. Tarpang dúlac i. chemical
attraction. Plaitín i. platinum. Lapaicín
Dunpanac i. Bunsen burner. Maignéir i.
magnesium. Com-furdeao i. composition.
Árpú fpaíobacín i. physical change (ón
nspéir—phusikos). Clópaó potáir i.
chlorate of potassium. Moitpéar i. a mor-
tar. Ruib i. sulphur. Smirte i. a pestle,
Sníom dúlac i. chemical action. Níotpaó
aipíro i. nitrate of silver. Tarpacán i. a
drawer. Pláta asur páipéar motuigteac,
sensitive plate and paper].

Táim pá comaoim móir as na leabair ar
Dúileolap do rpaíob an Op. Ó Ragnail
asur an Op. Ropó.

(Leapair de reo.)

SEAGÁN P. MAC ENRI.

FOGAIR AN CEANNTAIS.

I.

Fuair mé éag-cuimne ó capair faoi bpaíob
á' cup i n-úil dam go poitpaeir sup dúnmaí-
buigeao fíor-leoman;
Leoman i meap na leomanta i bícalmac,
fíor
A tús amur go fíocmaí ar námaíra típ.

II.

A Ceanntais, a Ceanntais, a gcluneann tú
mé?
Ní cluneann, a fpaíobacín, tá do colann
'ra spé,
Faoi poitl ó! mar poitpaeir as púleir na
nfall
Do bpaíob leir an mballa asur do dá fáil
dall.

III.

Do láma ar do cúl ceangailte go dílú
le téatna caoile cnáibe i na glap-paíob
an-épaíob,
Do épaíob bán faoi páipéar mar paíobacín
do'n tpiuas,
A bí as aipíro a ngunnaí le do dúnmaíob
go luat.

IV.

Plainceao an puatap asur tuit tú, a pí,
Mo léan! dá tú an taoirpae i gceannap
do fpaíob,
A' tabairt 'tpeirít' ar 'deirít,' 'dá céim
ar gcúl'
'Stangeao 'sup' ampeaig! tá ar námaíro
ar riubail!

V.

'Sé corpaó 'up' gcuir polap, a éamuinn, a
spáo,
A beirpae rpaíobacín 'o' éipinn ir beir cpíoc
le n-a cpáo.
Séan asur ronaí beap ar ar noitpaeatáir
ir mna,
Ó! a éim-fíic mhuir, dá fáir uaimn an lá?

VI.

Smallaó sup eapair, rpaíobacín asur pláig
i gceann mallact na mbantpaeac i
rean-lmí fáil,
So raib ar an Ríagalaí go rpaíobacín dá
leagao,
A tionspail an dílgeao a cuip ar ocarpae
ar láp.

MICEÁL MAG RUADÓRÍ.

Domneóao ádaptar pneacta é.

As ite ir as gearrán ar nóí ceapac-sup.

As ite an épaíobacín ir as díol na peola.

Cotlaó na Caillige Deapnao ó Diardaoin
go Domnac.

An pota ró-beag asur ní líontar é.

Ó cloicbheartaigh 7 a comh. 36 sráid na siopaí, 1 ngsallimh.

An t-éad ir fearr le h-aghaid earráide
iarrann, fíolca, 7 tiorasán tige do ceannacht

— má tseartuigeann —
an feoil is fearr

uair 7 a fágail ar a luac, nó má tseartuigeann
bagún, fíciní, muic-feoil nó bratáin ina fearar
uair, téirig 45

Seán O Gallcobair,

Foirgionta Dám Éirinn,

1 ngsallimh.

Ar a dtuair calman féin nó ina dtuair ríoból a
beirtear, tóigtear 7 peanmhuítear 'cuile beir-
teac, mar 7 caora 7 uan dá marbhuigeann ré.

Proinriar mac Conmáir

7 a comluact.

Díoltóir 7 Reacadóir
Tae, Fíonca 7 Beata.

1 ngsallimh.

ní tús le doinne a ráid ná bfuil earráid
— uétearac go leor annreo.

Már mian leat ROTAR
maic a ceannac, nó már
mian leat veir a cup
ar an gceann acá astat,
téirig 50

S. mac an báird,

an ceannós,

1 ngsallimh.

féac!

Dí cinnte 7 téirig irteac 50
bfeice tú a bfuil de : : :

ÉADAC le h-aghaid an Seimpró

Le díol go han-tráor 45

Tomár mac Suibne,

1 ngsallimh.

T. Díoltóir 7 a Clann Mac,
Luac Díolta Seor.

S. Díoltóir a cup an t-éad go ar
bun 1750, 7 cuipead ar éilín na
ngaban buro i mbaile áta Cliaic
1784 é. Luac véanta fáinne an
clavair. Sgéat an fáinne le
fágail i naice.

T. Díoltóir 7 a Clann Mac, 1 Spáirí Liam, 1 ngsallimh.

Tomár Ó Cačain, Lón-Ceannairde,

SRÁID NA SIOPAÍ,

— 1 ngsallimh. —

Díad, Tae, 7 Fíon ar feadap.

Tead na h-olla

SRÁID NA SIOPAÍ,

1 ngsallimh.

: Cuirig le véantur na : Cuitaí ó 50/-
héirneann 7 fágail airgead. 50 ocl 80/-

Ceannuig éadac ar bit tseartuigeap uair
45 tús . . .

tomáir uí Cačail,

1 ngsallimh,

Áic a bfuige tú luac do cuir airgeo.

an halla leigis.

Spáirí Seata Liam 7 Spáirí Doimnic,
na Sallimh.

Sac leigear ar feadap 7 ar gloine.

Sean Ó faoláin, L.P.S.I., Poiticeir

An Sgéat veirio

a ríoból

miceál ó máille

("Diamuro, Donn")

naoi ngsabao an giolla uirio

le fágail ó

comluact oirteacais na

héirneann,

80 Spáirí Táibor,

Dáile áta Cliaic.

Leat éoróin (glan) a luac.

Duine ar bit a tseartuigeann "An Stoc"
uair, nó ar maic leir fuagrad a cup ann,
rípíobad ré 45 an mbairteoir .i.

An t-atair ó ceallais,

Spáirí Doimnic, a 23,

1 ngsallimh.

Crío an bporca - - 2/6 ra mbliadain

" " " - - 1/3 ra leirbliadain.

Maíoir le sac ádab rípíobta a tseirdear
ra bpaíreap cuirtear ríeala 45

tomás ó máille,

Coláirte na hlotrsoile,

1 ngsallimh.

An Stoc.

feadbra-márta, 1919.

na rípíobneoirí,

Ir minic a tugamar cuipead do rípíob-
neoirí Saedilge oirteac a cup eugamh
le cup ra STOC. Tugaimint doime freag-
rad opaimh. Tug oirtead acu freagrad
opaimh ir sup leor de éruá é nac bfuil
aon páirt d'éirinn i nton bair buada a
baint de Connacta maíoir le rípíobneoirí
a cuirtear éruá ar píora Saedilge. An
méro acá rípíobta 45 na rípíobneoirí rin
cup ré aoirneap ar Saedilgeoirí an lae
iníu agur mar veirtead an rean-ríeal
cuirpe ré aoirneap ar luac léigte na
Saedilge go ocl veirtead aimpire.

Sé feadap na rípíobneoirí a cuirpeap i
n-íu d'áinn comh gann ir tá ríad. Nó má
tá ríad fairpings ní fágamur aon ríeal
uacu agur ní aon feiceál agamh opcu. Ac
ir cinnte go bfuil cuilleam acu ann nár
tug iad féin 'un tsearbánad fóp. Tá
limpíreap móra den tír a bfuil ríeabao
Saedilge 45 na doime ionntu agur oirtead
ir aon focal amáin ní facamar ar páirdeap
uacu go fóill.

Tá malairt érota ar éirinn aoir ap
mar bí. Tá meap ar Saedilgeoirí ra tír.
Tá meap acu opcu féin. Tá méro Saedilge
uá mbéir le fágail uacu roir rípíob agur

caint irtead ir mó a beap buirdeap opcu.
Beir páirdeap nuairdeac a' tigeac acac
i ngsaedilge fearra i n-onóir do luac
labarta na Saedilge agur ní do péir na
míora ná do péir na reactmame ac i n-aghaid
an lae. Ní móir oream éigin a beir ann le
n-a rípíob agur ir iad na Saedilgeoirí ir
fearr bu maic linne a feiceál uá rípíob.

Ir námaio an éirio gan i fogluim agur
tá an rípíobneoirtead ar nór cuile éiríoe
eile ar an gceuma rin: cairpe duime
rígatam a caiteam léi pul uá mbi ré ráac
oile uiréi ná ráac clirte léi.

Duime ar bit a bfuil píora maic aise
cuirpead ré eugamh é le cup ra STOC.
Beirpe ré rin cleacac uá péin a feirteap
uá ar bail. Nílmuir a ráid sup cuile
píora a d'feirtead d'áinn a cup ra STOC,
ac nuair a cuirpeap an oirtead maic ir furur-
uá a aicneactáil. Ar an gceuma céadna
nuair a tigeap an rípíobneoir maic ir
furur uá a aicneactáil.

Ar an ádab rin, iarramur ar an
muntir acá a' rípíob céana d'áinn a noreac-
ta a cup eugamh uá péir na míora agur an
muntir nac bfuil feacáir le copac a
béanamh.

An file 7 an Sgoláire.

RAOAR.

Dótar ar taob ríeibe. Fearr na ríeibe
ar taob an dótar agur é 45 racairteac go
háir, 45 cadairt amac d'áinn nó amáin.
File é. Tagann ón áirí aoir fearr ós
irteac; ríoláire ir uóig, mar tá leabap
Saedilge aise ma láim, agur ran am
céadna tagann ón áirí amair rean-fearr,
feirteap, 45 ciomáint bó amac noime.
Seapann an ríolós agur an ríoláire 45
éirteac leir an bfile. Níl aon beann aise
opcu.

An file. (I n-áiríoe a goča agur a éinn.)

Ní rime reanna rin ná ríeibe na caom-
veirpe,

Acé furpeann ríeannna do b'áinn i
míri bagoail

Do ómíreap gan ceannraet sac cadairpe
an tríoir-béarla

Go uirpíó ón gceannraet cap páile le
ríor-éirteac.

An sean-sgolós: m'anam a dia,
ac ir beag an éuaird-Saedilge i rin.
Óru! nac aoirinn don duime a bfuil ri
aige! Sin aoir, a duime uapail, píora
fíirdeacac comh doimam agur uó euala mé
amam. An mírope uam fairpings díot
cia hé an t-úgar acá leir nó cia ceap é?

An file (go h-uairdeac): Mé féin uó
ceap é; ac ní ríu bíorán an méro rin. Ir
beag tá uó mo fíolac nac gceapaim ó
fice go ocl trío píeró nó céad—nó ar
laeannraet nuair bíor an fonn ceap opm,
ruar le uá céad, reat! nó le uá céad go
leir uó ceapamhnaib mar rin i n'áirí
mo furpéir. Ní cuirpeann ré rin aon
tríoibíro opm, ac ní cuirim an éirí ir
mó acu ar páirdeap cor ar bit. Veat mo
láim creapailte uá gcup ar páirdeap—
bíonn ríad comh fairpings rin agam. Ac, a
duime cóir, ir maic liom sup caicnig ríad
leat.

An sean-fear: Agur cao cuige nac
uacneacac! Caicneacac ré rin le duime
ar bit a bfuil cluar air, nó meabair éinn
aige.

An sgoláire ós: Uap láim mo
máirpíre, Miceál bpeacnac, ir pí-clirte
an file tú, bail ó dia op! Ac níor tug
mé tú ar ríad, a duime uapail. Tá ré rin
pó-uomam mar caint uó duime mar míre
agur uó na doimib gan éolap acá m'ir an
tír reo.

An file: A buacailín maic, ní ré
ceap na cóir go mbead an oirtead eolap

45 an ríoláire agus atá 45 an bpile críoch-
nuighe.

an ríoláire: Tá 'r' agus 'm' rím go
maí, a d'ime uair. Níl ionann-ra ac
ríoláire, ac bím 45 foilium gac don lá.
Níor fáit mé mo fúil i n-aon purd ariam
nár maí liom a láimh, agus níor euala
mé pur le mo cluasaib riam nár maí liom
a cuigint. B'éirip—muna bfuil mé 45
cup ar duit—go ndéarfa do rann breas
binn-briatrac áirí-glórac áirí d'áimn.

file: Ní fine feanna rím ná ríáile
na caom-déire.

Ac fuisseann speannta do b'áluinn i mír
baogail.

Do dingsread go teannta gac cabairpe
an tríor-béarla.

Go lingsrú ón gceanntar éar páile le
ríor-éiread.

SGOLÁIRE: Maíread! go raoglaige Dia
tú! Ac leis dam ceirtín do cup opt mar
do cuipinn ar mheáil breacnac fad ó, go
ndéana Dia trócaire air! Céaró é "ní
fine feanna rím"?

file: "Fine"—rím tréib no póp no
bunad, agus "feanna," read feanna, ir
uóis sup ionnann é rím agus feannta. Tá
ré níor binne, tá 'r' agus. "Fine feanna,"
nó na déire é rím ná fine feannta? "Ní
fine feanna rím," rím ní daime muid-ne
ac feannta, nó a bfuil an eiriceann
bante d'áimn, ac daime móra, glana, áirí-
nóra, gaelealaca, mar bur dual d'áimn.

SGOLÁIRE: Maíread! go neartuige
Dia tú. Agus goiré "ríáile na caom-
déire"?

file: "Sáile," rím ríac, nó pur ar
bit nac mbionn don trubrtáint ann. Ní
ríáile rím-ne ac daime éiriceatáil.
An "caom-déar," rím i an déar nó an
báir níor ar an gceirnead nó ar an
arbar. Agus veipim go bfuil an déar rím
eam mar beacuígeann rí na daime. Ní
ríáile na caom-déire rím-ne ac an déar
onórac i fém.

SGOLÁIRE: Náir laca Dia do ceanga go
veó. Tá mé 45 coraig ar teac ir teac ar
eamt na bfilí anoir. Agus an daria line,
abair i, le do toil.

file: "Ac fuisseann speannta do
b'áluinn i mír baogail."

SGOLÁIRE: Agus cad ir ciall do rím,
má ré do toil é?

SGOLÁIRE: Ára, do corp ón—a leibroin,
agus ná bí 45 bataráil an d'ime-uair.
Nac file é? Tabair ceao a éinn agus a
ceanga fém do. Ní cuipinn ceir ar ac
oipead agus do cuipinn ar an ríac
papáirte.

file: Leis do, a d'ime cóir; leis don
buaicail ós di-céillíre; ní n-aon uóibáil
dam é. Sead, "fuisseann speannta," rím
daime, rím daime—read, rím mar a déar-
fá, daime breasga, com breasg leir an air-
sead a bfuil cloigeann an ríog speannta
air, ré rím buailte no searpta air, rím

Níl don tríora m' na céirí a bfuil níor mó
eairíre gaelealac le ríáil ann ná 45

A. moon, Teoranta,

a díolap cultaí fear, hataí ban 7 gac don tropt
éaróis feilear u'fear, bean, nó páirpe.

FOIRGIONTA EGLINTON, i nGailim.

an sean-teac.

A cuipread ar bun i 1864.

Tae, Caife, fionta, uirge beata,
ar feadar

ó léanacáin,

an ceannós. : i nGailim.

daime ar b' fú ór agus airsead iad, nó
daime ir feadri ná ór agus airsead, nó
daime atá com ríacatáir le píora óir a
b'fuil ceann an ríog buailte air. Ir
iomra leagan u'féadpá a cup air rím. Ac
nac amlaíó ir feadri é. Ir beas mo fúim
i n-aon ceacramain nac uóis le daomib a
roga céille a baint ar.

SGOLÁIRE: Ac cad é an cúro eile
den line?

file: "Fuisseann speannta do b'áluinn
i mír baogail."

SGOLÁIRE: Agus céaró é rím, do
"b'áluinn i mír baogail"?

file: "Mír": rím gíota nó blúipe nó
píora, agus ir uóis supab ionnann é agus
blúipe den airmir é annro, rím "uair"
nó "móiméad." In-uair an baogail tá mé
ríd go raib ríad go n-áluinn, nó sup
críochuig ríad go n-áluinn nó go meir-
neamail, mar déarfa.

SGOLÁIRE: Maíread raogail fada le
réan agus. Abair an tríomad line, má ré
do toil é.

SGOLÁIRE: Leis 'e do eamt, a b'iteam-
naig, agus ná rápuig an d'ime-uair. An
amlaíó go meapann tú é comneál ar an
mbótar go uóis an oirde, le do cúro ceir-
teanna san céill.

SGOLÁIRE: Glacam páirpín, agus, a
d'ime uair, ac leis dam an rann rím a
ríoríóir rím fém ar páirpín, agus beir
mé 45 ríoríóirí ac air fead na ríacat-
mame go mbí an ciall agus com maí leir
na foctáir. (Sgíobann ré go ríacatáil.)
"Ní fine feanna rím, ná ríáile na caom-
déire, ac fuisseann speannta do b'áluinn
i mír baogail." Cad é an cúro eile de?

SGOLÁIRE: Ára, m'anam a d'ime, buail
bótar leat, agus fás an d'ime-uair. Tá
tú uair a éir 45 píora céille ar an
d'ime line rím, agus beiré annro go uóis an
marom amárac d'ime ríoríóirí leir.
Nac breiceann tú go bfuil ré cuipread.

file: Sead, tá mé pur beas cuipread;
ní féadpá mé panamaint. Fásra mé
rím agus beannacat agus anoir; cairpe
mé beir 7 imtead. Ac tugaim fá deara
sup áit an-ríaríacatáil i an áit reo.
Ní b'itear fára leir an pur a bfuil éirpe ar
fad fára leir muna uóisgeann ríad
fém é. Ní cuipra m'pe annro air go
b'íac, le congnam dé. (Téiréann ré ar a
roctar.) Deannacat lib. "Ní fine feanna,
rím."

SGOLÁIRE: Bfuil tú fára anoir, a
míó? Bfuil do ceacat agus anoir?

SGOLÁIRE: Níl, maíread, ac tá mé
d'ime ceapad supab amlaíó 'r feadri liom
go bfuil ré imteige uaimn. Dá ríoríóir-
áimn an d'ime go n-íomlán uair ní lúga ná
obair bliadna do bead oim ríal má cuig-
fím é. Óru, nac breasg go leir iad na
fíil!

FEAR SAN AINN.

Éactra Séain mic Dúibir An Gleanna.

Ní it Séain a leat-fáit, mar nac bfuair
ré ac cupla píora aráin, agus bí náirpe
air tuillead a iarrad. Nuair a bí Séain
críochuighe, u'fear ré agus fúir ar eacáoir
i n-aice na temead. Ir searri sup éirp
an fear a bí ar a gáir 45 an mbóir, agus
éir an teme air fém. Sup réim-aice
Séain agus cup eamt air. "Tá gaelealac
agus-ra," ar reiréan i mbéarla. "Tá,"
ar Séain. "Céir a' ar-tá?" ar reiréan.
"Ar Conamara," ar Séain. "Bfuil tú

i b'ad ra n-áit reo?" ar reiréan. "Níl,"
ar Séain; "ar báil a táimig mé agus
beiré mé annro fearra le congnam dé."
"Bfuil uócar ríaríacatáil," ar reiréan,
"céaró tá tú a d'imeann annro?" "Níl,"
ar Séain. "Ir m'imeoir ríaríacatáil mé,
7 beiré mé a' ríaríacatáil ar áit go n-áit
a' muna na gaelealac, agus a' ríaríacatáil
na daime, agus d'ime fúir fá seara an
gaelealac a labairt." "Beiré tú a' muna
m' na ríolacatáil?" ar reiréan. "Bead,"
ar Séain. "Táimig an fear reo le Séain,
agus táimig Séain leir an b'ear. Dá
maí le Séain ríor a fáil uairde céir é
fém, ac níor maí leir an ceir uiréac a
cup air; ac mar rím fém, ceap Séain go
raib an oipead de ceair aige ríaríacatáil
de céir é fém agus céaró a bí ré a d'imeann
annro. Agus bí aige-ran na ceirceanna
céaró a ríaríacatáil de Séain. Rinne Séain am-
laíó, agus u'fearíacatáil an fear é. "Míre
an b'pínac, áirí-círe fadó 'n m'obor
náiríacatáil ra gconara reo," ar reiréan.

Dá fear dear, lágac é an b'pínac, agus
bí ré fáirac go maí don gaelealac, agus
áiríacatáil go raib ré ríoríacatáil an uair rím
le n-a foilium. Cairpíac ré amac b'ora
toiteán, agus éir ceann fadó, buirde do
Séain. Níor cup Séain ceann aráin ma
beal ceana. Rinne ré ríaríacatáil ar an toiteán
a dearíacatáil; ac deamán a éinn-rímne a
lappad é. Bí an b'pínac a caiteam a éinn
fém go breasg. "Bfuil cinnce opt a
dearíacatáil?" ar Séain. "Tá," ar Séain;
"ceapaim go bfuil ré caicuíge." "Cairpe
ré nac gaelealac rím móirán uóir
rím i gconamara," ar Séain. "Ní

Fáimní.

má deapuígeann fáimní uair ríoríóir eugam-ra
7 cuipread eugam-ra deapuíge tú gac eolap
i n-a uóad ann. Cairpíacatáil ré uóir an eolap le
airsead 7 airmir a fáil 7 ríoríóirí a ríacatáil.

S. faller, i nGailim.

Éaróac gaelealac ar feadar le ríáil ó
PROINSIAS MAC DONNCHADHA 7 A COM,

: : i nGailim. : :

A cupí uóir 7 gconamara le uóiréar
na héiréanna a cup 'un cinn. . . .

An Teac ina labairt gaelealac.

S. ó fáiríacatáil 7 A COM,
TEORANTA,

—Díolap 7 Reacatáil,—
Tae, fionta 7 uirge beata,

FOIRGIONTA CEANNAIGEACATÁIL
na gailim.

Tá cultaí 7 cotaí móra nac
: bfuil fáir 7 na gconamara 45 :

Antoine O Riain

SRÁID na SIOPAÍ,
: : i nGailim. : :

An "Lucánia."

má maí leat roctar maí a rímnead i
: néimn ríoríóir eugam-ra :

DOMNALL na buacalla, i m'uir nuadac.

TEAC AORDEACATÁIL. m'ad uí buacáin,
Ceapnós Parnell, Dáile áca Clac.

An b'ad 7 an uóir ir feadri 7 iad rím ríaríacatáil 7 le
ríáil ar a luac.

Tá eile fíocamail ra teac reo.

An Teac a bfuil eilí air le hagar
Tae, fionta, Díolap 7 Irreacatáil Tige.

•••••

m. breacnac,
SRÁID áirí, na gailim.

Ὁ ἄρχηγος τοῦ οὐμοῦ ἀ ματαῶ πέμ ἀ βετ
 λυτῆς ἀρετῆς ποίμε νᾶ μα θιαυθ.

brian mór.

(Ar leanamaint ar Stoc an Meitín).

"Sin é," ar ríre, "an fálre Seabairé atá i ngrádh liomra le fáda."

Nuair a táinig an fálre Seabairé com fáda leir, deannuig ré do Mupcáó agus deannuig Mupcáó dó; malluig ré do Mupcáó agus malluig Mupcáó dó.

"A Mupcáó," ar rírean, "an ní nac bfuigtea ingean buacall, bó nó caorac i nEipinn ír san a teact go hOileán an Uaignir as tabairt leat mo mna-ra a bfuil mé i ngrádh léiti le bliadain. Gab ríreac ar bopó an tpoitig seo rúla paluige mé an bean uapal le do cúro fóla."

"Ní nacáó," arpa Mupcáó, "an áit i mbionn an éadail ír ann ír cóir tpoit ar a rón."

Léim an fálre Seabairé ar bopó cúis Mupcáó. Cuir Mupcáó air a eularó fálre, airm agus éadail: mar bí léime den tpoitá buide, cuoir den tpoitá fíngil ar uacáir a léime. Rug ar a éadail eam a raib na cúis faobair air—faobair un bearráca, faobair un ráite, an tpeair faobair, an faobair min agus an faobair sárú, agus bí ré ríspóitá ra gcláirdeam supb é áro-fálre an domáin.

O'fálre an beirt ar a céile le faobair cláirde. Táinig an bean-uapal tairt agus buail pí bor ar Mupcáó.

"A Mupcáó," ar ríre, "deán gnota maite, ná an té beair beo ír leir a beair mire."

Tug ré sweep don fálre Seabairé agus cuir ré un talaim é.

"Táim as iarráó do párdáim, a

má bionn tú as ceannac earráó atá dá bfuagairt sa stoc, abair gur sa stoc a conaic tú an fuagráó.

Mupcáó, arpa fálre Seabairé "agus fás beo mé nó teartóca mo congnam uair rúla a tceiró tú go nEipinn."

Rug Mupcáó ar an rópa agus tug ré ceangal na naoi gcaol air go daor agus go suir, i gceut go raib lairraicín a cóire as tabairt peanair do mulla a éinn.

"Má tigeann námaro ar bí oim-ra," arpa Mupcáó "ír maic an rúo dom tpoitá Uaon fear amáim agus san tpoit le beirt. Tá rúo agam-ra ra mbairle a tceugann ríro an veit-bíodáim uiréi," arpa Mupcáó. "Cuirpe mé do élogeann ra nveit-bíodáim: Má tá tú as ingean na píunne cuirpe pí ciot píor-uirge bí agus má tá tú as ingean bpeis' cuirpe pí ciot fóla bí."

Bí ré as reoláó annrim tpi lá eile agus táinig an bampiozan ar bopó agus tug pí ró an fáinne.

"An bpeiceann tú tava, a Mupcáó?" ar ríre.

"Feicim," arpa Mupcáó, "long mór a' teact ra bfuigte ír san uiréi ar bopó ac aon fear amáim. Feicim dá tpiuan an domáin roir a dá cóir agus an tpiuan eile or cionn mullaig a éinn."

"Sin é an Macam Mór ar an Domáin tpiur agus tá patcior oim go nacáó aige opt."

Nuair a táinig an Macam Mór com fáda le Mupcáó: "A Mupcáó ghránna," ar rírean, "nac bfuigtea ingean buacall bó i nEipinn] san a teact go hOileán an Uaignir a' tabairt leat mo mna-ra a bfuil mé ra cóir uiréi le fáda. Gab ríreac ann-reo" arpa an Macam Mór "rúla a paluige mé an bean uapal le do cúro fóla."

"An áit i mbionn an éadail," arpa Mupcáó, "ír ann ír cóir tpoit ar a rón."

Léim an Macam Mór ríreac ar bopó an tpoitig cúis Mupcáó. O'fálre an beirt ar a céile le faobair cláirde agus éadail ar tpi horóce 7 tpi lá a' gabáil ar a céile. Bí an fálre Seabairé ar ríudal gur ríaoil ré leat-cóir ar an rópa agus nuair a ríaoil buail ré boc ar ríreac an' Macam Mór 7

cuir ré tpi léisi uairó é. Deapic an Macam Mór uairó agus conaic ré a ríreac as imteact ra bfuigte uairó.

"Ní tpoitig mire níor ríre" arpa an Macam Mór: "dá tceiróinn-ré go nEipinn marbócaide i nEipinn mé." Léim ré i nOiaró an tpoitig ríro an bfuigte.

Seol Mupcáó leir go tceiróinn ré go nEipinn, agus nuair táinig ré un céibe bí fáilte mór as a ádair ríre. Bí cuimníú mór-uairle ríre ar an gceir.

"Anoir, a Mupcáó," arpa an bampiozan, "má tceugann túra póg o'aoimne nó go bpoitair túra agus mire le céile ní beiró aon cuimne agao go bpaica tú mire ríam."

Cuairó ré amac agus tug ré an fálre Seabairé leir. Cuir ré a élogeann ra nveit-bíodáim agus cuir pí ciot píor-uirge bí. Siubail ré ríar eum an éairleáim é réim agus a comluet; ríreacóir píor agus tpoitigeadar as bí agus as caiteam bíro.

Táinig Caitleac na gCeapic ríreac. "Tá ríro," ar ríre, "bup ngairceanna uile go léir agus leir píro don ghríraíó an éairle do fála."

O'fálre Mupcáó na fearam agus gcláiró ar a cúro reirde—cú le'n air, gadar le n-a fála, reabac ar a gcláirde agus a gcláirde ina láim. Bí ré as píro i nOiaró an ghríraíó gur cuir pí ríreac i tceac Ríre an gcláirde é. Nuair a cuairó Mupcáó ríreac, rug ingean Ríre an gcláirde gcláirde muneit air agus póg pí é. Siubail píro agus camt ír as comráó nó go raib an oirde a' teact.

Nuair ab fáda le bampiozan Oileáim an Uaignir go raib Mupcáó as teact, cuir pí fáinne ar a ríal agus conaic pí Mupcáó i gcláirde ingean Ríre an gcláirde. Gcláiró pí ar brian mór. "Deapic ríro an bpaicé," ar ríre le brian mór. "Anoir," ar ríre, "nac dona an meair atá as do mna oimra." Rug pí ar píora páirpéir agus ríspóit pí m' an bpaicéir go n-imtíg-eócaó pí airt agus bí ríspóitá: "Seact gcláir na bfeimneac a nacáó mo díaró i n-aíaró an énuic, nó ceann le fánaíro. Fear imtíg ríreac ní tceiróir ar air."

Siubail pí amac an doir agus o'imtíg pí mar o'imtíg ríreac ríreac ra ríre, le ceann oimraíreacáca.

Nuair a bí an oirde a' teact o'fálre Mupcáó ma fearam.

"A Mupcáó," arpa ingean an Ríre, "an ní nac bfuil tú fanact agam-ra?"

"Go veimín ní fanpáó," arpa Mupcáó. "Tá bean le fáil," ar rírean, "ír meara liom ná tá."

Nuair a táinig Mupcáó abairle, deapic ré tairt agus ní fáca pí a bean.

"Cá bfuil mo bean," arpa Mupcáó "O! a Mupcáó," arpa brian mór, "nuair a bí bean agao níor tug tú aipe bí."

Tug brian mór an páirpéir ró agus tairt le Mupcáó an páirpéir a léigead.

"Feicim," arpa Mupcáó; "leanra mé airt i."

Lá ar n-a bápac, tpoitig ré as cup ríreac ríreac. Nuair a ríar pí neart ar bopó tug ré leir an fálre Seabairé. Cúro ré ríar a cúro reolca móra bucór-eacá, bucór-eacá com-fáda, com-ároa, com-oireacá le bairraib na gcláirde. Níor fás ré tceada tpeir san ceannac nó rópaí píne san réabac, san rípaíl, míolta móra na ríreac a' comneal ríreac leir ar bopáir agus ar córaib na maróí páma nó gur ríreac ré eum agus calaó a bamear le hOileán an Uaignir ar air. Nuair a buairleacóir ríreac ar éadail tairt ré leir an bfuil Seabairé bí ar bopó. Nuair a cuairó an fálre Seabairé ar bopó, cuiread ríreac ar éadail a éadail agus amac ar eul a éinn.

O'fálre Mupcáó na fearam agus deapic ré uairó agus bí ríreac líne airm ríreac ar an gcláirde. Cuir ré air a eularó airm agus léim ré amac agus níor ríreac le faobair cláirde gur marbúig ré an fear veiró. Cuairó eum a ríreac agus tairt ríreac i i n-aíre nár baogal bí gaoí a bogaoí nó gcláir a ríreac nó gcláir ríreac a plúcaó gur tug ré ríreací lae agus bliadna uiréi dá mbao i nOiaró na mbéac

pí ann ac aon uair a' éluig amáim. Siubail amac ríro an oileán go nveacá ré go tceir an éairleac airt. Ní raib aon beacá ríreac air ac ar an bampiozan bí ríreac ríreac ar airt. Tug ré léim ar a eul agus léim eile ar a ádair agus cuairó ríreac ar an bampiozan. Bí an bampiozan na ríreac i gcláirde air agus calaóir airt le n-a h-air agus i as cioraó a éinn le cioraó air agus ríreac airt, agus nuair a conaic pí Mupcáó cuairó pí eum gcláir.

"Ar m'focal agus ar m'ónóir," arpa Mupcáó; "dá hveanann ríam agus an oirdeac eile opt ba cóir tairt focal camte a labairt liom."

(Ar leanamaint.)

miceál mac eadmarcaig

Tír na n-Óg.

Roinn na bPáistí.

Tá luét an páirpéir seo fá ríre uair-eanna a tabairt do na páirpéir ríreac ír feara a ríspóitair leiríre gcláirde ar éiré ar bí a tceiróir ríro.

AN CÉAD DUAIS—Luac cóiróac de leabha gcláirde.

AN DARA DUAIS—Luac leat-cóiróac de leabha gcláirde.

Ní mór na leirreacá nó na hairt a beir ríreac ríreac an gcláir le fála.

COINGEALLACA:

1. Cairte coupon an STUIC a beir le gcláir aon airt nó leiríre.

2. Cairte beairé a beir agamín ón muntéir gur páirpéir ríreac a ríspóit an airt agus gur ríspóit an páirpéir i san cabair.

3. Ní mór don muntéir airt an páirpéir agus an ríreac a bfuil ré ra ríreac ann a cup ríreac.

4. Ír móirde an tpiur a cuirpéir i n-aíre ar bí san ríreac láimhe an muntéir a beir uiréi.

'S íar bupio ní éirín agus bupio ní fine, gcláir an énuic, leiríre mór, na páirpéir b'feara an mí ríreac. Tá an céad uair dá ríreac eadair.

Ír tpiur linn a léigead airt atá as teact ríreac. Iarramúir ar na muntéir ríreac cabú linn leir na páirpéir a cup as ríreac. Raca ré i tceirde róir réim agus do eir na gcláirde.

DUAISEANNA EILE.

Tairramúir luac cóiróac de leabha gcláirde gcláir mí mar uair don té a cuirpéir eumín an énuacac ír feara de fear-pannta páirpéir, pannta beaga, ríreac, comairreanna nó ríreac gcláir, gcláir-mara.

Bíro a leiríre ríreac láim agamín an céad lá dá gcláir mí.

Fuairamúir eulra eumacac an mí ríreac níor b'fíu uair aon céann acu.

Fágann ríreac ríreac.

Sé Dia a ríreac.

Ná leiríre do ríreac le buacall eumín nó ír fáda a ríreac do éadail.

Nuair ír mó an ríreac ríreac ír gcláir an éadail.

Tá eulra ríreac 7 ríreac le ríreac.

1. Tíreac airtéacá míre cirta, leiríre ceannaim.

COUPON.

AN STOC,
FEADRA-MÁRTA 1919.

An maic leat clódoireacht maic
ar aipsead comhrom?

Tig linn nua ar bit ip áil leat a
éirí i gclo go deas caiteamhac.
Cuirfeamur i gclo duit billí, tuair-
isí, leabhráin, lioréal, etc.

An 'Galway Express'

Liam Ó Corraoin 7 a máic,

Fuinteoirí 7 Lón-Ceannairde,

SRÁID DOMINIC NA GAILLIME.

Ó heipeamhóin.

Capraí 7 Gluaisead 7 Gléar roghaí.

SRÁID EIRE NA GAILLIME.

Séamur Ó Béacáin

Ceannuirde Suail 7 Iomcupóir.

SRÁID MEADONAC, NA GAILLIME.

Tá an tae ip fearr i gConnacra 7 go leor níos
eile atá fíactanac le fágáil i n-uis.

monica níc Donncaída,

SRÁID ÁRD, NA GAILLIME.

máire ní Rašallais,

páipéir, leabhrá 7 Tobac
le n-áirí Saebúigeoirí.

uachtar sráide na triseoige,

i mbaile áta cliat.

Ó coirbín.

Uiripir 7 Saebúigeoirí Cige.

Cliaa 7 céactaí, leabhrá
rreirialta.

Baris Slag.

GAILLIME.

CAILLIURACT.

Báitcar Ó Cuanaicáin

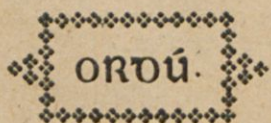
Caillúir 7 Cuirneavóirí tol-rgol,

44, SRÁID CILLE DARA,

baile áta cliat.

Labarcar Saebúige annreo.

AN STOC.

Don

atair Ó Ceallaig,

Sráid Dominic,

na Gaillime.

A Capa,

Cuir eugam coipeanna
ven STOC.

Amm

Seola

muinntirí uí Annpacáin

384 bótar ciorcalda ó tuair,
baile áta cliat.

A Swordsman of the Brigade - 8/9

Irish Heroines - - - 7d.

(Tá na leabhráí ro fíor éirí an bpoir.)

Ip é míceál Ó hAnnpacáin do marbúigeas le
linn an Cairis 1916, do ríob 120.

Saebúigeoir leabhráí dainnear le éirí
le fágáil annro.

Elo-Dibreaca Dun Dealgan.

AISTÍ TOMÁS DÁIBIS.

Maitle le nótaí 7 a lán naí cuiread i
gló go n-áirí. Dáití Ó Donncaída nac,
maipeann, a éirí in-easair; 480 leactanaig
4/- glan, éirí an bpoir, 4/5.

An máicair 7 ríeacta eile a ríob an
piarsac; 100 leactanaig; 1/6 glan,
éirí an bpoir, 1/10

PURSAOIR PÁDRAIS: Ailicpeact ar
an Meadon-aoir; 5/- glan a luac; éirí an
bpoir 5/4.

leabhráin cúcúlaimn ar mhó d-íreac
Dealb-Cairt Cúcúlaimn, Treoiríde an
máinteora 7 Tioncup Saebúigeoirí.

Clódoireact Saebúige, Deapla, Ticead,
Suactanar, etc.

Tomár Bheactnac,

Lón-Ceannairde.

an cearnós, i nGaillime.

Deró fáite i gcomharde roim Saebúigeoirí
45

TIG DOIREACTA UÍ CATÁIN,

an cearnós : : i nGaillime.

Tá Saebúigeoirí feola le fágáil
ar feabair ó

míceál mac COISDEALDA, i nGaillime.

ROSC CATÁ SAEBUOL.

the soldier's song.—É in a ceapir roim
ceol ip adhrán, agus oirpeamhac don
pianó. É i nGaebúige, com maic. 1/1
an éirí, poir poir.

whack for the trouble.—Adhrán ghrin
i mbeupla. An fíle céana a éirí,
é oirpeamhac do ceol an pianó. 1/1 a
éirí.

Seobair luic roipa niof raopie 'na fíu 120.

Ó faoláin 7 a máic,

In uachtar cé urmúman a 17, áta cliat.

TRUSSÁIN TIGE.

Saebúigeoirí. De déantúirí na h-éirí,
vá niof 45

63 Spáirí an Capaill Dúirde, i gComhar
ip le seagán mac éirí an roipa.

ua fátas 7 a máic, Lón-Ceannairde

Spáirí Dominic na Gaillime.

Diaó ar feabair ar luac comhrom.

Teac DOIREACTA 32 plás

an pléimionnais, áta cliat.

Arur Saebúigeoirí do Saebúigeoirí.

Ordeacar.

STORTHA AN MHALOIDIGH,

i nGaillime.

BRÓSA SAEBUOLAC.

—O—

Óá niof le luic
siopaf.

COLÁISTE IGNÁIDE NAOMHA.

(Cumann forá.) : : : i nGaillime.

Coláiste roim-meadonac é ro a bfuil roagair
vá tabairt ann ar na roagairí rogluma a cuir-
ear roim i gcomhar a roil go hioilgoil ná a roil
i n-éirí roilá tráit-éannaisgeacta. Aipe ar
leir vá tabairt ro fágáir óga. Páipéir d-áirí ar
éirí an tige. Le Saebúigeoirí a fágáil, ríob 45
an áiríneac.

CLOCAR OIRO NAOMH URSULA, i Sligeac

Ordeacar i gcóir na hioilgoile, (duaróamair
ceiríe cinn roagairí ro Sgoláiríeactaí an ró d-áirí
roo caite) i gcóir ríobáir an roim roim-meadonac,
na mbanne, Cumann na Sgeoláirí, i.S.M. Tráitála,
Sgoláiríeactaí an roil, etc. Tá roil tigeoirí pá
leir áiríne.

Óá leabair nua do Saebúigeoirí.

MAIDIM i mBÉARRA 7 Dánta eile.
Osborn Bergin ro ríob; a luac,
1/6; éirí an bpoir, 1/9.

AN CAISE SARÁ. Leabair nua-fíreacta
roagairí Ó hAnnpacáin ro ríob; a
luac, 1/6; éirí an bpoir, 1/9.

CLÓ NA SCONEALL.

44, Spáirí Dawson,

baile áta cliat.

A Saebúigeoirí! An uair a deir-re roilá ro
cuir in don páipéir, tabairt ro'n

CORK ADVERTISING AGENCY, É

Deantúirí ro áirí roir-re;

Deantúirí ro ríobáir roir-ra.

seán Ó cuill, fágáil.

95a Spáirí Pádrais i gComhar.

T. O FLANNAGAIN & Chlann Mhae.

Saebúigeoirí fíor Saebúigeoirí

agus innealltíreacta. . .

DIOILTÓIRÍ ROGAR. Cuirtear roir

ar roir 7 ar ghrin.

SRÁID NA SCEANNUIRDE, i nGaillime.

Tá 59,081 Siopaf i n-éirí

le deantúirí fíor a roil.

Hi d-áiríne-ro ac

EARRAIDE RINNEAD

—i n-éiríne.

Ó Glaráin 7 a com,

11 Spáirí uachtarac Uí Conaill,

i mbaile áta cliat,

Tá teac óra a bfuil compóir ann 45

SÉAMUS Ó LAIDE,

SRÁID DOMINIC IOCTAIR NA GAILLIME.

"Coja Saebúigeoirí 7 roir Saebúigeoirí" áirí.

Printed for the Publishers

By The Athlone Printing Works Co., Ltd. 338-19